

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого лісогосподарського підприємства «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

23.10.2025

м. Біла Церква

Згідно листа філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого лісогосподарського підприємства «Ліси України» (далі - ДП «Ліси України») № 22319/40.1.11-2025 від 21.10.2025, згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою КМУ № 555 від 27.07.1995, комісією в складі: начальника відділу державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Галини ЗАБОЛОТНЬОЇ, провідного інженера-лісопатолога ДСЛП «Київлісозахист» Вікторії ШВЕНЬ, інженера лісового господарства II категорії відділу лісового господарства філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Валерія ЗАКРУЖНОГО, лісничого Володарського лісництва Віктора ТОМЧАЯ, лісничого Ставищенського лісництва Віталія КАМЕНЧУКА, лісничого Томилівського лісництва Олександра СНІЦАРА, проведене лісопатологічне обстеження насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік.

Короткий таксаційний опис ділянок, що пропонуються для проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів наведений нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Обстежено наступні ділянки:

Володарське лісництво

Квартал 30, виділ 2, площа 24,8 га, склад 10ДЗ, вік 85 років, бонітет - 2, повнота 0.90, сер. висота 25, сер. діаметр 32, категорія захисності – експлуатаційні ліси. На ділянці (2) площею 5.0 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева дуба звичайного, причиною цього є ураження насаджень несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, виявлено личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки та дубового заболонника.

Квартал 33, виділ 2, площа 27,6 га, склад 10ДЗ, вік 90 років, бонітет - 2, повнота 0.80, сер. висота 24, сер. діаметр 28, категорія захисності – експлуатаційні ліси. На ділянці (3) площею 6.0 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева дуба звичайного, причиною цього є ураження насаджень несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, виявлено личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки та дубового заболонника.

Квартал 43, виділ 4, площа 24,5 га, склад 7ДЗЗГЗ+ЛПД, вік 105 років, бонітет - 2, повнота 0.90, сер. висота 26, сер. діаметр 36, категорія захисності – рекреаційно-оздоровчі ліси. На ділянці (1) площею 5.1 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева дуба звичайного та граба звичайного. Причиною всихання є ураження насаджень несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, східчастим раком, виявлено личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки, дубового, струменястого та великого в'язового заболонників.

Ставищенське лісництво

Квартал 10, виділ 1, площа 0.7 га, склад 5ДЗ2Г32ЛПД1КЛГ, вік 71 рік, бонітет - 2, повнота 0.70, сер. висота 24, сер. діаметр 28, категорія захисності – захисні ліси. На всій ділянці виявлено відмираючі та сухостійні дерева дуба звичайного, граба звичайного та липи дрібнолистої. Причиною всихання є ураження насаджень несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, східчастим раком, лускатим трутовиком, виявлено личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки, дубового, струменястого та великого в'язового заболонників.

Квартал 34, виділ 4, площа 5.1 га, склад 6Я32Г32ЛПД+КЛГ+БРС, вік 86 років, бонітет - 1, повнота 0.70, сер. висота 29, сер. діаметр 36, категорія захисності – експлуатаційні ліси. На ділянці (1) площею 4.2 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева ясена звичайного, граба звичайного та липи дрібнолистої. Причиною всихання є ураженням бактеріальним раком та халаровим раком ясена, східчастим раком, лускатим трутовиком, виявлено личинкові ходи і льотні великого та малого ясеневого лубоїда, струменястого та великого в'язового заболонників.

Томилівське лісництво

Квартал 76, виділ 2, площа 35.0 га, склад 10ДЗ+ЯЗ+ЛПД+КЛГ+ГЗ, вік 130 років, бонітет - 2, повнота 0.60, сер. висота 27, сер. діаметр 44, категорія захисності – рекреаційно-оздоровчі ліси. На ділянці (1) площею 3.2 га виявлено відмираючі та сухостійні дерева дуба звичайного, причиною цього є ураження насаджень несправжнім та справжнім дубовими трутовиками, виявлено личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки, зеленої вузькотілої златки та дубового заболонника.

Результат обстеження:

При обстеженні насадження дуба звичайного (*Quercus robur* L.) виявлено відмираючі та сухостійні дерева, на яких спостерігаються сухобочини, гнилові виразки, напливи та дупла, що є діагностичними ознаками гниття в стовбурі. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика (*Phellinus robustus*) та справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), які викликають жовто-буру гниль стовбура, центрального, або змішаного типу. Додатковою ознакою ураження вказаними трутовиками є суховерхість дерев, їх пригнічений стан, знижений приріст. В обстежених насадженнях на стовбурах виявлені личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки (*Chrysobothris affinis* F.), златки зеленої вузькотілої (*Agrilus viridis* L.) та дубового заболонника (*Scolytus intricatus*). Це викликає ослаблення та швидке відмирання дерев.

У ясеневих насадженнях (*Fraxinus excelsior*) відмічене помітне зниження рівня біологічної стійкості, яке проявляється у всиханні гілок, що охоплює значну частину крон дерев. Це зумовлено ураженням бактеріальним раком та халаровим раком ясена. Трапляється вивалення дерев внаслідок поширення гнилизни в коренях та окоренках. В нижній частині дерев виявлено велику кількість льотних отворів великого ясеневого лубоїда (*Hylesinus crenatus* F.). Також на повалених деревах в середній та верхній частинах стовбура присутні звивисті ходи, що свідчать про заселення малим ясеневим лубоїдом (*Hylesinus fraxini* Panz.).

Дерева клена гостролистого (*Acer platanoides* L.) уражені сірчано-жовтим трутовиком (*Oxyporus populinus* (Fr.) Donr), який є причиною виникнення бурої центральної гнилі стовбура. При цьому уражені дерева часто мають дупла у нижній частині стовбура.

В граба звичайного (*Carpinus betulus* L.) присутнє ураження східчастим раком та несправжнім трутовиком (*Phellinus nigricans*). Спостерігається також заселення

вторинними шкідниками, а саме, струменястим (*Saperda carcharias L*) та великим в'язовим (*Scolytus scolytus Fabr*) заболонниками.

У насадженнях липи дрібнолистої (*Tilia cordata*) наявні сухостої та суховершинні дерева, що уражені лускатим трутовиком (*Polyporus septosporus*), який викликає білу гниль ядра в нижній частині стовбура.

Також у насадженнях спостерігаються дерева з виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, зламами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження поодинокий та невеликими групами.

Для поліпшення лісопатологічного та санітарного стану насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», комісія рекомендує провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - вибірково санітарну рубку (ВСР) з інтенсивністю (окомірно) 20-80 м³/га у вищезазначених насадженнях на загальній площі **24.2 гектари**.

Призначені ВСР провести у 2025 році згідно пунктів 2,5,6,7,9,10,13,14,16,19,23,26 Санітарних правил в лісах України та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Підписи представників комісії:

Начальник відділу
ДСЛП «Київлісозахист»

Галина ЗАБОЛОТНЯ

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Вікторія ШВЕНЬ

Інженер лісового господарства II категорії
відділу лісового господарства філії
«Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси

Валерій ЗАКРУЖНИЙ

Лісничий Володарського лісництва

Віктор ТОМЧАЙ

Лісничий Ставищенського лісництва

Віталій КАМЕНЧУК

Лісничий Томилівського лісництва

Олександр ШИЦАР